

nyozása egyébként nagy szellemi erőfeszítést igényel. A fordító pontos és nagyszerű munkát végzett, de ez sem ment föl az egyéni erőfeszítéstől. Talán vitatni lehetne egy-két ponton a fordítást, a megfelelőbb kifejezést; pl. a heideggeri „Dasein” kifejezést „jelenvaló lét”-tel adja vissza a fordító, de ez már szakemberekre tartozik.

A bölcsélettel foglalkozó emberek számára igen nagy öröm, hogy immár magyar nyelven is olvasható korunk egyik bölcséleti fóműve. Nagyon igaza van a fordító-

nak, aki így méltatja Gadamer művét: „Mit tud kezdeni ezzel a gondolkodással a világ meghatározott régióiban egy olyan létnek a tudata, amely egyelőre ezért küzd, hogy legalább indusztriális korszakában előbbre jusson. Számára ezért a hermeneutikai filozófia mondanivalójának a megértése és megválaszolása nem egyszerűen a filozófiai tájékozódás szabadon választható vagy mellőzhető intellektuális luxusa, hanem elkerülhetetlen próba, amelyet meg kellene állni.”

Fila Béla

Teológia

Az Egyházi Törvénykönyv

(Szerkesztette, fordította és a magyarázatot írta: *Erdő Péter*)

A megújított Kódexet a latin eredeti szövegében és magyar fordításban kaptuk kezünkbe. A szöveggel párhuzamosan, a lap alján találjuk a fordító szakszerű magyarázatait. Ezek a szakembereknek kevés szóval is sokat mondanak, a rendkívül gazdag és precíz bibliográfiai utalásokkal pedig szinte bármelyik mai egyházi jogi kérdéshez megadják a továbbkutatás kulcsát.

A Törvénykönyv ilyen megjelenéséért elsősorban magát a kiadó Szent István Társulatot illeti köszönet. A lehetőség azonnali megadásán túl a beosztás, a betűtípusok kiválasztása, a papír minősége, a könyv alakja és kötése mind-mind azt a gondos irányítást mutatják, amivel ezt a fontos művet a kiadó a magyar papság és a hívek kezébe kívánta adni.

Aki előbb is foglalkozott kánonjoggal, és most magyarul olvassa a kánonokat, annak élménye hasonló ahhoz, amit a régi liturgikus szövegek első magyar használatakor éltünk át. Közelebb kerül hozzá, jobban magáénak érzi a fordító tudatos kutatása, fáradozása révén. A Bevezetésben Erdő professzor beszámol nehézségeiről. Ezzel

kapcsolatban szívesen olvassuk a múlt század közepétől magyar nyelven publikált kánonjogi művek szerzőinek neveit. Megnyugvással vesszük tudomásul, hogy az egyes szavak megválasztásához felhasználta a Törvénykönyv szövegét előkészítő Bizottság értelmezését is (Communicationes). Figyelt a magyar polgári jogi terminológia alakulására is.

Aki laikusnak érzi magát a kánonjog területén, az a tartalomjegyzéket nézegesse először, és az egyes „könyvek” első kánonjához tartozó magyarázatokat. Így tájékozódhat az egyes könyvek tárgyköréről, felismerheti azok lelkipásztori jelentőségét és a kommentátor segítségével közelebb kerülhet a tömör kánonokhoz is.

Az 1917-es Kódex-szal ellentétben ugyanis ebben az új Törvénykönyvben vannak nem tömör kánonok is. Ezek természetesen nem a jogi precizitás kárára „bőbeszédűek”, hanem a teológiai-lelkipásztori tájékoztatás, útmutatás kívánja a részletezést. A kötet elején találjuk a Törvénykönyvet közzé tevő *apostoli rendelkezés* szövegét, majd a Bizottság *előszavát*. A pápa a zsinati teológiával való összhangra utalva bocsátja útjára az új Kódexet. Az előszó a Bizottság irányelveit és a több mint tizenhét éves munkát ismerteti.

A kötet végén a rövidítések jegyzékét találjuk. A tárgymutató nemcsak egy fogalom előfordulását regisztrálja a Kódexben, hanem az egyes fogalmak különféle vonatkozásait hozza, jelezve az érintett kánont, kánonokat. E tárgymutató összeállításában több más külföldi tárgymutatót használt fel a szerkesztő. Arra is gondolt, hogy bárki eredménnyel használhassa terminológiai szótárnak is, vagyis a jelzett kánon kikeresésével megtalálja a megfelelő latin szak kifejezést.

Az 1917-es Kódex nem jelent meg magyarul. Sipos István azonban már a következő évben harmadfélszáz oldalon adott ki róla részletes magyar ismertetést. Az új Kódex, a II. Vatikáni zsinat utolsó okmánya a szükséges magyarázatokkal együtt anyanyelvünkön is hozzáférhetővé vált a kiadó és a fordító jóvoltából. (*Szent István Társulat*)

Személyi József

Szabó Ferenc: Jézus Krisztus tegnap és ma

Szabó Ferenc fordításgyűjteménye sokszí-
nű interjúorozatot tár az olvasók elé. A Vatikáni Rádióban elhangzott beszélgetések és a P. Poupard bíboros körkérdésére válaszoló vallomások új formában szólnak a Szentírás iránt érdeklődő keresztényekhez. Az interjúk és vallomások közvetlen hangneme lehetőséget nyújtott a szaktudományos kérdések közérthetőbb megfogalmazására s a személyes élmények közlésére. Természetesen ilyen sok nézetből lehetetlen egységes képet összeállítani: a rádióban megszólaltatott szentíráskutatók és elkötelezett keresztények Krisztus-képe szinte személyenként különböző. A bibliamagyarázat általános alapelvei és tényei a személyes hit fényében különféle árnyalatokkal jelennek meg.

Az interjúorozat a bibliakritika alapkérdéseinek tisztázása után sorra veszi Jézus életének fontosabb szakaszait. A különféle

megközelítésmódok és szemléletek „legitimitását” forráskritika kapcsán E. Trocmé támasztja alá. A strassbourgi egzegéta szerint már maguk az ősegyház igehirdetői is „elégé különböző Krisztus-képeket közvetítettek”. Azt is tisztázza az előtörténet kapcsán, hogy „Jézus nem volt a Keresztelő tanítványa”, noha „János tanítványainak egy része a Keresztelő lefejezése után Jézushoz csatlakozott”. A csodákkal kapcsolatos biblikus szemléletről beszél X. Léon-Dufour. A Jézus életével kapcsolatos interjúk közül kiemelkedik J. Dupont fejtegetése a „Boldogságokról” és Isten Országáról. A belga bencés egzegéta valóban szakértőként elemzi a két fogalmat és összefüggéseit.

A személyes hitvallások között jó néhány olyan vallomást is olvashatunk, amelyek a szentíráskutatókhoz hasonló tárgyi-
lagos teológiai megfogalmazásban íródtak. A katolikus dogmatika alapvető tételei tűnnek fel H. U. von Balthasar és Y. Congar soraiban. A „klerikalizmussal” és „férfijogú” tudománnyal is dacoló őszinte bibliakutató szólal meg A. Jaubert vallomásában. Az elkötelezettség és küldetéstudat fűti át B. Gantin bíboros és R. Schütz taizéi perjel rövid írását. Több ízben szóhoz jut a mai francia értelmiség. A Teilhard de Chardin művein nevelkedett orvosok és filozófusok őszinte vallási meggyőződése bátoríthatja a világnézeti kérdésekkel nehezen boldoguló magyar diplomásokat is. A Francia Akadémia több tagja tesz vallomást Jézus örömhírének időszerűségéről és továbbadásának lehetőségeiről. Katolikus írók vállalkoznak az örök üzenet hiteles tolmácsolására, éppen a saját istenkeresésük vagy megtérésük élményére hivatkozva. Neves közéleti személyiségek mellett vallomást tesz hitéről az egyszerű tanárnő és könyvtárosnő is, így válnak ezek a tanúságtételek egészen sokszínűvé.

A könyvet a szerkesztő tömör üdvösségtörténeti áttekintése zárja be, amely megkönnyíti az egzegéták véleményeinek kronológiai elhelyezését. Az könyvet igen szép szentföldi felvételek teszik mutatósá és első látásra is vonzóvá.

Orosz László